

Audio & video chat

- **Trinn/nivå:** Nivå I (ungdomsskole eller videregående skole).
- **Tema:** Elevene chatter via Internett med samtalepartnere i utlandet. De øver på uttale, tar i bruk grammatiske strukturer og lærer nye ord i en autentisk setting.
- **Tidsbruk:** Minst fire skoletimer: én til forberedelser, to til kommunikasjon med utlandet og én til etterarbeid. Opplegget kan med fordel gjentas i løpet av skoleåret.

Beskrivelse av opplegget

Når man lærer et nytt språk, hjelper det alltid å kommunisere med morsmålsbrukere. Det å skaffe seg brevvenner for å øve seg på språk har vært en populær strategi i alle år. Samtidig har det alltid vært et problem at brevveksling tar tid og bare gir trening i lesing og skriving – ikke i spontan, autentisk toveiskommunikasjon. Dagens teknologi gir helt nye muligheter til språktrening. Takket være Internett er det nå enklere enn noen gang å skaffe seg én eller flere språkpartnere fra språkområdet som man kan kommunisere direkte med på målspråket.

Plattformene for elektronisk kommunikasjon er mange, fra e-post og chatting til video- og lyd samtaler på plattformer som Skype. Et gratis verktøy som Skype gir muligheten til å føre lengre samtaler med eller uten videooverføring, uten noen kostnader. Læreren kan ved hjelp av nettsider som eTwinning.net og Sharedtalk.com finne potensielle samtalepartnere som elevene kan settes i kontakt med.

Kompetansemål og læringsmål for Fremmedspråk nivå I

Kompetansemål	Læringsmål
<i>Mål for opplæringen er at eleven skal kunne:</i>	<i>Eksempler på hva eleven skal kunne:</i>
Språklæring	
<ul style="list-style-type: none">• beskrive og vurdere eget arbeid med å lære det nye språket• bruke digitale verktøy og andre hjelpemidler	<ul style="list-style-type: none">• bruke elektronisk verktøy som Skype for å utvikle gode strategier for spontan muntlig samhandling• reflektere over hvilke ord og vendinger en trenger for å føre en spontan muntlig samtale om et utvalgt tema
Kommunikasjon	
<ul style="list-style-type: none">• delta i enkle, spontane samtalesituasjoner• bruke kommunikasjonsteknologi til samarbeid og møte med autentisk språk	<ul style="list-style-type: none">• snakke om dagligdags temaer med mennesker fra språkområdet• beherske strategier for å starte og avslutte samtaler, samt å få en samtale i gang igjen når den stopper opp (be samtalepartneren om å gjenta noe, omformulere seg, osv.)• bruke digitale kommunikasjonsplattformer for å samhandle muntlig
Språk, kultur og samfunn	
<ul style="list-style-type: none">• gi uttrykk for opplevelser knyttet til språkområdets kultur	<ul style="list-style-type: none">• drøfte de forskjellene mellom Norge og samtalepartnerens hjemland som kommer til uttrykk gjennom samtalen

Grunnleggende ferdigheter

Å kunne bruke digitale verktøy

Dette opplegget gir god anledning til å øve seg i å bruke digitale verktøy. Vår beskrivelse fokuserer på trening i lyd- og videosamtaler via bruk av gratisverktøyet Skype, men det finnes også andre plattformer. Så lenge man har en mikrofon tilkoblet datamaskinen, kan man snakke i vei ved hjelp av slike programmer. Mikrofon er ofte innebygget i moderne datamaskiner, men kan også kjøpes separat. Det samme gjelder webkamera til videosamtaler. Elevene får anledning til å reflektere over muligheter og utfordringer knyttet til bruken av muntlig samhandling over plattformer som Skype. Dette kan bidra til at elevene får et reflektert og kritisk forhold til digitale verktøy.

Å kunne uttrykke seg muntlig

Gjennom dette opplegget får elevene tidlig i språklæringsprosessen erfaring med autentisk muntlig samhandling med mennesker fra språkområdet. Det kan føre til at elevene blir både flinkere i språket og mer bevisste på språkets nytteverdi. Når elevene snakker på målspråket til læreren, har de alltid norsk å falle tilbake på. Det har de ikke når de blir "tvunget" til å snakke med noen som ikke behersker norsk. Da må elevene aktivt bruke samtalestrategier som for eksempel å spørre samtalepartneren om å gjenta noe – på målspråket.

I forberedelsestimene er det fint om læreren gir tips om lyttestrategier som kan hjelpe elevene å forstå hovedinnholdet også i lengre samtaler: <http://www.udir.no/Lareplaner/Veiledninger-til-LK06/Veileder-fremmedsprak-cont/Undervisningsveiledning-til-lareplan-i-Fremmedsprak/Hoyremeny/Lyttestrategier/>. Elevene bør også lære noen nyttige faste fraser utenat og få tips til hvordan de kan starte og avslutte en samtale samt få den i gang igjen når den halter.

Å kunne uttrykke seg skriftlig

Skrivetrening er til en viss grad integrert i dette opplegget. Hver elev lager en enkel profil om seg selv som deles med samtalepartnerne. Læreren hjelper elevene med å lage profilen og gir skrivetips underveis. Et godt råd når elevene skal skrive en personlig tekst, er at de bruker det ordforrådet de har, i

kombinasjon med hjelpemidler – for eksempel en minifrasebok med nyttige fraser som klassen lager i fellesskap.

Å kunne lese

Det viktigste med dette opplegget er lyd- og videosamtale, men en plattform som Skype har også muligheter for tekstsamtaler (chat). Elevene kan gjerne veksle mellom å kommunisere via tekst, lyd og, eventuelt, videooverføring. De leser også lengre sammensatte tekster, som profilene de får tilsendt fra samtalepartnerne. Slik får de øvelse i å lese autentiske tekster på målspråket.

Læringsressurser

- Datamaskiner tilkoblet Internett
- Webkamera og mikrofon
- Veiledning til autentisk kommunikasjon med Skype (se "Eksempel" i slutten av dette dokumentet). Veiledningen forklarer også hvordan man kommer i gang med eTwinning:
http://www.hiof.no/neted/upload/attachment/site/group55/20080214_veiledning_Skype.pdf
- Skjemaer for egenvurdering, slik at elevene får mulighet til å vurdere sitt eget utbytte av prosjektet. Læreren kan gi dem skjemaer som de jobber med både før og etter besøket. VØSL-skjemaet er et godt eksempel:
<http://www.udir.no/Lareplaner/Veiledninger-til-LK06/Veileder-fremmedsprak-cont/Undervisningsveiledning-til-lareplan-i-Fremmedsprak/Hoyremeny/Laringsstrategier/VOSL-skjema--et-verktoy-til-egenvurdering/>
- Fremmedspraksenterets veiledning til IKT i språkopplæringen:
<http://www.fremmedspraksenteret.no/nor/fremmedspraksenteret/laringsressurser/ikt-i-sprak--en-veiledning-for-larere-1>
- Nasjonalt senter for IKT i opplæringen: <http://iktsenteret.no>
- Språkpermen. En flott ressurs å bruke både i forberedelsene til besøket (for å la elevene finne ut hvor mye de kan) og under etterarbeidet (for å la elevene vise hvor mye de har lært). Spesielt anbefales delene "Andre land og folk" (ark 13 til og med 21), "Mitt

språkpass" (ark 4 til og med 11) og "Mine språkkilder" (ark 22 til og med 31).

<http://www.fremmedspraksenteret.no/nor/fremmedspraksenteret/laringsressurser/den-europeiske-sprakpermen/sprakpermen-13-18-ar>

- Sharedtalk – en nyttig nettside for å komme i kontakt med andre som har lyst til å lære språk: <http://sharedtalk.com>

Midler som behøves

Et slikt opplegg vil i utgangspunktet kreve lite fra en skole som har datamaskiner tilkoblet Internett. Programvare for elektronisk kommunikasjon kan lastes ned gratis. Det kan oppstå ekstra utgifter dersom det må kjøpes inn flere mikrofoner og/eller webkameraer.

Oppleggets forløp

a) Forberedelser

1. Læreren finner egnede samtalepartnere i (eller med bakgrunn fra) språkområdet. Valget av samtalepartnere må eventuelt ta hensyn til eventuelle større prosjekter (klassetur, partnerskoleavtale eller lignende) som opplegget skal flettes inn i.
2. Samtalepartnerne kan være en vennskapsklasse som læreren kommer i kontakt med via eTwinning eller Sharedtalk – nettsteder hvor man kan få kontakt med skoler og personer i andre land som er interessert i å snakke.
3. Det er også mulig å se etter samtalepartnere i lokalmiljøet eller blant venner og bekjente av elevene eller skolens ansatte. De man kommuniserer med, trenger ikke å befinne seg i utlandet for at man skal kunne kalle det "internasjonalisering"! Det viktigste er at de har bakgrunn fra språkområdet, at de snakker målspåket flytende, og at de ikke snakker norsk med elevene.
4. Læreren snakker med elevene om det å møte mennesker fra andre land. Til denne delen av forberedelsene anbefales "Andre land og folk" (ark 13 til og med 21) i Språkpermen.

5. Læreren og elevene velger ut bestemte samtaletemaer. Disse kan læreren for eksempel knytte til andre prosjekter. Samtaletemaene kan gjerne være forskjellige fra elev til elev, og de kan være alt fra familie og skolehverdag til lokale tradisjoner og høytider. Det er en fordel om temaet gir anledning til å sammenlikne Norge og samtalepartnerens hjemland. Elevene utformer noen konkrete spørsmål til samtalepartnerne. Læreren er hele tiden med som veileder i forberedelsene.
6. Temaene for samtalene tilpasses til elevenes kompetanse i språket. Hvis elevene ennå behersker språket i liten grad, kan man holde seg til universelle temaer som familie, skolen eller fritidsaktiviteter.
7. Når man bruker Skype, fungerer det ofte fint å være flere elever foran hver datamaskin. Hvis elevgruppen er stor eller det er begrenset hvor mange datamaskiner klassen har tilgang til, kan det være lurt å gjennomføre dette opplegget som et gruppearbeid. Det er opp til læreren å velge dette underveis.
8. Elevene skriver en kort og enkel personlig "profil" på målspråket som skal sendes til partnere i utlandet. Her anbefaler vi at elevene innledningsvis arbeider med delen "Mitt språkpass" i Språkpermen (fra ark 4), der elevene får opprette sin egen "språk-CV". Profilen skal også inneholde elevens brukernavn på Skype. Læreren hjelper elever som ikke har brukernavn å registrere seg på nettstedet Skype.com.
9. Læreren sender en e-post til læreren i utlandet på vegne av hele klassen. Alle profilene legges ved. Han/hun foreslår dato og tidspunkt for første samtale.
10. I skoletimen før opplegget skal gjennomføres snakker elevene og læreren om hvilke forventninger de har til samtalen med elever i utlandet.
11. Læreren introduserer Skype som verktøy og gir en kort introduksjon til hvordan man bruker det. Her kan selvsagt også teknologientusiastene blant elevene hjelpe til.
12. Læreren forbereder elevene ved å gi dem tips til hvordan de kan starte og avslutte en samtale samt få den i gang igjen når den halter. De lærer noen nyttige faste fraser og spørsmål de kan bruke for å få samtalepartneren til å omformulere seg, be samtalepartneren om å gjenta noe, eller liknende. Læreren gir

også tips om lyttestrategier som kan hjelpe dem å forstå hovedinnholdet når de lytter til samtalepartneren. Se <http://www.udir.no/Lareplaner/Veiledninger-til-LK06/Veileder-fremmedsprak-cont/Undervisningsveiledning-til-lareplan-i-Fremmedsprak/Hoyremeny/Lyttestrategier/>. Elevene kan skrive ned fraser og tips og dele dem med hverandre. Kanskje klassen i fellesskap kan lage en minifrasebok med nyttige fraser?

b) Gjennomføring

13. Læreren setter av to hele skoletimer der elevene får kommunisere med samtalepartnerne. Datoen er avtalt med samtalepartnerne på forhånd.

14. Elevene møter opp i den aktuelle timen og får innledningsvis en kortfattet repetisjon av temaet for samtalen og brukertips til Skype. (Dette bør gjøres unna så fort som mulig, slik at elevene får bruke det meste av timen til Skype-samtalene.)

1. I resten av timen får elevene snakke med partnerne via lyd- og/eller videochat. Alle elevene bør få prøve seg.

14. Læreren deler elevene inn i grupper på tre eller to, avhengig av hvor mange de er. Hver gruppe sitter samlet foran en datamaskin og kommuniserer med en elevgruppe i utlandet. Elevene veksler på å snakke, slik at alle får ordet og får stilt de spørsmålene de har forberedt under punkt 5.

15. Opplegget kan gjerne gjentas flere ganger i løpet av skoleåret.

c) Etterarbeid

15. Den muntlige samhandlingen med personer i utlandet kan enten være et mål i seg selv eller fungere som et springbrett til andre prosjekter. Opplegget kan gjerne flettes inn som en tidlig fase av et mer omfattende prosjekt, for eksempel en fremtidig utenlandstur eller lengre partnerskoleprosjekter.

16. Som etterarbeid setter læreren i gang en samtale med elevene der de diskuterer hvordan de synes det gikk å bruke målspråket muntlig med noen fra et annet land. Hvordan var det sammenliknet med forventningene? Var det lettere eller vanskeligere? Hva kan man gjøre annerledes neste gang?

17. Under etterarbeidet bør læreren og elevene i fellesskap også snakke litt om innholdet i samtalene med elevene i utlandet. Hva lærte klassen om elevene i utlandet og om landet og kulturen deres?
18. Opplegget kan med fordel gjentas i løpet av skoleåret.

Eksempel: Sarpsborg chatter med Frankrike

Fransklærer Hege Wilhelmsen på Kruseløkka ungdomsskole i Sarpsborg i Østfold har svært positive erfaringer med å la elevene kommunisere med morsmålstalere over Internett. Hun har brukt språkutvekslingssiden Sharedtalk.com. Denne nettsiden har 100 000 brukere fra hele verden, aldersgrensen er 15 år, og Wilhelmsen beskriver den som en trygg side der man kan komme i kontakt med seriøse mennesker som har lyst til å lære språk.

Wilhelmsen forklarer at hun aller helst skulle sett at elevgruppen fikk seg en vennskapsklasse i utlandet, men at det ikke ble noe av. Sharedtalk ble en erstatning og en mulighet for å få knyttet elevene sammen med morsmålsbrukere og sette i gang kommunikasjon via plattformer som Skype og Windows Live Messenger. I startperioden, de første fire månedene, lot hun elevene kommunisere i timen, og satte av to timer til dette fra tid til annen. Etterhvert oppfordret hun dem til å fortsette med opplegget hjemme.

Hun beskriver at mesteparten av samtalene gikk ut på å sammenlikne ulike sider ved Norge og Frankrike. Ved siden av at opplegget ga elevene kulturell utveksling, fikk de god øvelse i å uttrykke seg på fransk. Elevene utviklet både språket og ordforrådet, forteller Wilhelmsen entusiastisk.